

STORTINGET

Representantforslag 4 S

(2018–2019)

fra stortingsrepresentantene Sigbjørn Gjelsvik, Ole André Myhrvold, Per Olaf Lundteigen, Heidi Greni, Willfred Nordlund og Trygve Slagsvold Vedum

Dokument 8:4 S (2018–2019)

Representantforslag fra stortingsrepresentantene Sigbjørn Gjelsvik, Ole André Myhrvold, Per Olaf Lundteigen, Heidi Greni, Willfred Nordlund og Trygve Slagsvold Vedum om oppheving av vedtak om sammenslåing av fylkeskommunene Østfold, Akershus og Buskerud

Til Stortinget

Bakgrunn

Stortinget vedtok 8. juni 2017 ny inndeling av regionalt folkevalgt nivå, deriblant sammenslåing av Østfold, Akershus og Buskerud fylkeskommuner. De tre fylkestingene har gått imot vedtaket, og sammenslåingen møter stor motstand lokalt. Det er ingen sterke tilhengerne av Viken utenom enkelte politikere fra regjeringspartiene. For å bygge et godt grunnlag for velfungerende styringsnivåer er det avgjørende at de berørte parter blir hørt i prosessen, men det har ikke skjedd i regionreformen. Overkjøring av lokaldemokratiet har preget prosessen fra start og har skapt et dårlig utgangspunkt for utvikling av fylkene.

Det er uro i befolkning og i folkevalgte organ. Avstanden mellom folkevalgte og folk vil bli større og kan redusere muligheten til å påvirke politiske avgjørelser. Størrelsen på regionen vil etter all sannsynlighet medføre mer byråkrati og færre folkevalgte. Reformen vil være kostnadsdrivende fordi det må etableres en større sentraladministrasjon for å koordinere den økende kompleksiteten i enheten.

Reformen vil etablere enda en geografisk inndeling av offentlig virksomhet i Buskerud, Akershus og Østfold.

Viken vil bidra til at stadig færre statlige etater har sammenfallende grenser, og man risikerer svekket kvalitet og økt byråkrati ved å etablere regionen. Med ulike grenser for etater som for eksempel Nav, politi, vegvesen, helseforetak, domstoler og NVE vil god samhandling bli krevende. NIVI Analyses rapport om beredskap og samfunnssikkerhet på Østlandet viser at beredskapen vil bli svekket med de nye regionene fordi statlige etater på regionnivå ikke vil samsvare med en ny stor region.

Mangel på argumentasjon som forklarer hvorfor regjeringen mener de foreslåtte regionene vil løse oppgaver på en bedre måte enn dagens fylker, vitner om at man neppe har faglig grunnlag for den konklusjonen som er trukket om inndeling av regionene. Hva Viken, Finnmark og Troms og Møre og Romsdal har til felles for å kunne være suksessfulle regioner i regjeringens øyne, er det stor uklarhet om. Konstruksjonen av Viken med 1,2 millioner innbyggere skaper et usammenhengende område som ikke finner en naturlig sammenfatning, de tre fylkene har ikke noe naturlig fellesskap. Forslagsstillerne vil også bemerke hvordan argumentene om en bedre sammenhengende bo- og arbeidsmarkedsregion faller på sin egen urimelighet når Oslo holdes utenfor reformen. Oslo og deler av Akershus er allerede i dag en sammenhengende bo- og arbeidsmarkedsregion, som blant annet har felles kollektivnett. Forslagsstillerne merker seg at Fremskrittspartiets argument om Oslos tonivåsystem, som de ønsker å verne, er brukt som et argument for å unnta Oslo fra reformen.

Forslagsstillerne konstaterer at Stortingets vedtak om tvangssammenslåing av fylkeskommuner ble gjort uten at det forelå forslag til overføring av oppgaver eller styrking av regional planlegging i forkant av sammenslåingen. Målsettingen om fylkeskommunens nye og

sterkere rolle som samfunnsutvikler er ikke utformet eller gitt noe klart mandat. Klarer man ikke å forklare et politisk vedtak med krevende økonomiske, geografiske, organisatoriske og demokratiske utfordringer på en mer tilfredsstillende måte enn det regjeringen gjør, mener forslagsstillerne det er grunn til å revurdere de vedtak som er gjort.

Forslagsstillerne viser til at regjeringens regionreform ble igangsatt gjennom en invitasjon til fylkeskommunene om å utrede eventuelle sammenslåinger. Tilbakemeldingene fra fylkene var negative. Fylkeskommunene mente stort sett de var store nok til å løse de oppgavene de er pålagt, og også til å ta imot nye oppgaver som i dag forvaltes av statlige myndigheter. Forslagsstillerne understreker viktigheten av oppgaveoverføring til

fylkene, da overføring av oppgaver og myndighet vil styrke lokaldemokratiet og skape bedre nærhet til tjenestene. Overføring av statlige oppgaver og myndighet forutsetter ikke strukturendringer.

Forslag

På denne bakgrunn fremmes følgende

f o r s l a g :

Stortinget ber regjeringen fremme sak om oppheving av sammenslåing av Østfold, Akershus og Buskerud fylker.

3. oktober 2018

Sigbjørn Gjelsvik

Ole André Myhrvold

Per Olaf Lundteigen

Heidi Greni

Willfred Nordlund

Trygve Slagsvold Vedum